

Om Lyktemän imbliss och andra synor i Åsk by
från 1800-talet!

1

När lojteman han varken jo ella man an sät man måste ha
ja mange gänga i mino paugo do nörr jo gick hem från by
håll följe man över vängen. Ja hade vad framme hos där
nära skotemästarun hon hette Jenny o kom iställd för Pors
som gjorde folkhögskolan nede i myren, som han ga namn.
Fridhem. Hina faribra forba me alri ad gav te skolan sin
vi hade eded mörkesbrider enan mor tände. Ja skott liav-
na hemma igian o sliö onge ögen o qd dom nattforsed klack-
nic. De va mange gänga sene mort ad ja komme intē sai-
kaunen för me naur ja holl en opp för synen, naur ja va
nde pac Davis ~~mangovoij~~. Han va de gött o fan följe ma-
lojtemannen o de ha ja håll mange gänga. Han kom al-
eng pac ~~Davis~~ ^{ans} plan, hämt de komme va ble ja intē klog ja
Vi hin sian om stansgjaret pac Östergötens, där holl han s
o där gjorde han sina konster o komma spräng. Storzon bla-
han i följe ma me o gjort intē fortare än ja annas te va
kom te gjörnan där Davis skjut de vras ^o sommerost. Dar
va barna ain tiden bid agra, sain va där allt hängplyste
ve bagge sian om där bärkarengelen som snodde fram
mållom turen. Om framten komme där va nint sölt a
sölejor. Pac anna sian tjäred längre oppo gick skaitad en
en snabe som vänt va vand man där va intē blodar
en ja gött gant mange gänga tuars över där ve dasjus
Ve gjörnan blai ja vänt au man o de blae vänt märt. De
räkt som de va perf jo sain oppo i snaben pac östergöt-

✓

75.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

alri þau Davis, o darr hærra han ma sin bítu stórgom,
bana nad Tag, stórgom i menntvis, sau sláigði han da
o fortara in ja komme jarns ma örunn, va han framme
þau töftur mellom astergaurs o backagaurs, o sain fyr
de en i same dræd hagom backagaurom til Askamotla.
Sain komme ja inti said længer. Va de va blai ja alri
klog þau. Skolemástæren sær od de va inti nad anned en
jor donstur, man dai skolli vall floyd ma vengen, man
de gjorde dan inti löjtensamen. Monga kvalla slo aa
o veng me i synen sau ad ja inti komme la opp ovað, o
vall fylde han ma mod vengin te gjörnum.

Oppu ne hallen þau Guðrún ~~vinn~~ ^{vinn} tau un lidur mæse
Vi kalla darrn jor hallafloen, þær darr va varken br
alla veng el som gick darr i þrou, o sau fekk den heða
flos. Þær syntes tū löjtensamen. Þann gick værur om
hallen oppad mod massasírni i myren. Ni skra inti un
billa jar ad de helle myren jor ad marken ne lann
værin dars va si. Ná de va þær doðr i gamblatir hadd
sonau skouun o snabana hædd se dælit folk, som m
tæ vay fairingana o Íæd íþrou dom allt va dai hæt m.
sai. Þ mod anned vair horðe vi monga gungo rilia st
som fast en vi fjárhættu alla di vili þurh a fulans lyum
o lóði, inti komme blai kloga þau. Þær komme allti íþrou fjárhættu
som a minn göllu da va ði rálit hængifly, som
en inti komme gau ud þau om óttehóstana. Þær sa e. br
jarr inti om ed. Þe i myringa som blett vor stóttu i fjárh
o mi jarnra o rya dai se for ad de inti þau bíta a vidd jor.

Oppu mellom hallen o vauť skjædgjore sau vi
till blos om åttekorta o vinterkvälla. Dai sau ad de o
pangablos o ad darr va nögravad nād vande i joren.
Sau va enjen som hade fört se te o gauť did o gravo
åtted, för de gamla hadde skräck i se förr dragon. När sa
va darr allt som han o nu paa joragossed o darr som in
hade läst sau med sau han komme benga dragon, blai sain
ölockeli om han kom o vette ta joragossed. Han komme bla
sau gastakrammad ad han blai krobling förr hala sitt liv

När dansken hade kjöpt Gunnar avendatön han bor
ställd te aiv an darsak förr ait örinnclit arrände o feck
sai översta sit kronobergslalle förr tal värt paa slätten sain
bruges med paa den fies. Avendatön föltte ad han skot
komma ta valler rocka an hallofloon o agrano darr om
kreng o la gjoro aiv grub darr ifran wars genom back
o nor te tjille tjärred darr va bra präfall te vannad.
Dai gruben kom te ad gav wars över darr vi soit blos
När grubaren kom nair dai en räkskevarter alla sau
i joren, kom han paa en platt som va intē anned a
tra kol o iblann kolon han en ejdecolla tordaine staim
som dai sau i forna tis vi kalla dom nu for slämsyse

Dansken to gressana, o di kom val te Köppenhamb han ja
darr va ju en forsklarin paa de joragosset. När dia
sau intē grubarvte. Blosed i köpmannen ha allt ey
darr ^{sau} gruben blai föri o laid igan må Tegelö
Sau i de osse må köpmannen paa Östergaens i Backaoyen
Sau tjärren blai otade o backens fördjupad o darr enjen nair

✓

varken förr blos, efta löjtemann. Blosed som sät
stila va sau dai i tav ait kvarter höjt o o lysed
i löjtemannens löjta i tav dedsamma. De va snirk
te farjer o ga enget skain ifrån se varker i lofén all
pau joren ombereng se.

Ölarn va orsakat slävs skain som dai gamla ta
om o kalla förr bantmåtar. De stängde sin laung
ill strimma fram i lofén o now gaung hördes den
sterenglo som ain fjodja, o där komme hörnas röle skri
som tölls likna tyd ve måtning. De va man mätar
gjort färd ma velje efta förr mudor, ve jordelning förr, o
nu förr. De vitt gav där mörre de e döllit vair o skrig
som ain gäst. Där hadde hörts o aynts minn gaung
snabane i myren mörad modt tjilletjäred.

De varsta o nälaste av de släved hördes oppo if
darr ask Röslingo o Billinge sömmer gav i hoba u
jötter, Febbare i Oran i skailed där. Bonmagobbana
tölle att Graven paa Eriksholm ville ha skailed sain
förr längt ur pac doras, sau att darr blai räktit hem
oppo darr i marken, o darr skulle vittne te som skol
si dor skailed hade vad. Snakked kom där i gaung o
i mina paugada ad darr va ain kar som villna om
skailed som hade tagit o tagit i stövlana i Eriksholm
trägår, Ve vittens mode gick han längt ur pau bonne
mark o sor pau sin sjö o satihed ad han sät pac
Eriksholms jor. Åtta con dö har han fått spronged da
mo tadi döllit vair o där ha gästen gjöt opp jaretia

✓.

jämmerkrig som kommad hölls av många anna
fram te Åskaby. Blai va engen som vana se te o ge
did os fiskka ud va de va, for där som av gjövordeheden
se adesta o sökté blai klog paa soden där räntt
fascilité ud for gästakram, med vane att om en oförväntad kom i vägen
for gästen. Sed peck gamla Barg Tros paa. Han o annan hade vad nöje
i Rögo att kvall o söder a svirod. När dai komme i baulbårken
paa själlets äger härdé de de nästa Febrar skriget. Oo var den annan
va e ded? Barg evante de e hara att gästopan o ga se te o vriango
o skriget. Där anna blai sas har sas han växte intt levande man.
intt som di geck blai Barg dotti o boyta spätta blö o de va mia lung
o möda som den anna kunge släbas mo o far hanom fram te sk
i Åskaby där Barg hade hemma. Barg blai alri bra man udan do
nanna ~~männen~~ darrat.

Baulbårken hade sitt namn att darr va att
va vajen som genom sköven där Almo posäbro snaka till om
natur vi hade vuxit morkessnack att darr va att smai som ha
diöslad att öged där o biöded macka att se. Id va i Gustof den
tredje ti, när darr had gjorts de inta teböggde ve östra govelen paa
Åska tjörka som dor va att smai i från Trolleholm som gjort ann
där. När di skölle gjora oppi somma mämmans o han, va han ska
ha for sitt arbäte tolle mämmans att smaien va räntt orim
te o vella ha med betalt o där soe ded tecw. Oo boyta smaien va
o förblöta sas paa att om de vad formad som han hyljte velle h
intt komma hem må livet. Darr va gött om kru i byen paa dor
tier o de blai målt engan smaien va ifrån Åsk. Olokan va
te inta o smaien diösla a öged darr nöje i sköven sonner on

Ask o hvid näcka basted, som ad andia väg faringa tillen do m
ätte där more. De va ju sit solklara tain, paa ad smaici
vad orimeli ma betalninga far fjorke smied.

Alt gammalt brug, te menge au olökan, slab
byggnamana ihob tra graino te ain bonke pau plötten darr
lockan hant, som dai artti kallat fowait bau, i soer skolle
som sin gick darr forbi stango ain lewest alla ain tiden grain
darrpae fom od dan does ijol skolle pau no. Bruged ha hælleds e
lige anna te vaur ti, man nu e hæ engen som gir se ti te santi.

På tal om skrig kom ja intē hæ blai o talo om ha
de hände ain kvæll narr ja hade boen i Ask. Bohallen kom eng i
o sæ att dan hordes ut santi salit skrig övan för fjorkan o bonkan
ad ja skolle komma ud a byas wa de komme va. Nauj ja kom ud hæs
ja skriget rakel övan fjorkan, nian var hæ klog paa va de va
for att hæde ja frægti diangna od om dan va nauj som töde gæ
ma sau skolle vi gæ oppod o ta se paa va de va. Gær va a
prästapaus opp, ifran lanned som va fara te ad folja ma me, o va
go, voss asta. Kan va men eny paa marken o redi skorpa paa
dan sau ad de bor yr att o vi gnodd o vaj rakel inmod skriget
som nauj vi kom i gle hordes sæt ifran dai store stain ramtern
som Søn Olesen hade slabat ihob nauj han ola dai gamle
Wicksens fatadurno. Nærr vi kom forbi dan stora stain biogg
dan vajin gær över fræ den aine backen te den andre konge vi s
pau enyen ell halstot ju som sprang paa o te boga o jævna
se de alra varlo. Nauj vi nærrna oss ad krob ded eng i stainram
o blai föst. Før voss o töcka va de sit gravsten som kommed opp
an sin winter ræs o nu sau vossa dœn for se, o va fjord
fjærvetoden

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7

3729

darefor. Dåc ded viced peck vi beske va daw gästen wa pon

Aste pr sommar i May 1933.

Mans Ohlsson.